

NALOGE ZA PREVERJANJE ZNANJA ZA 8. RAZRED
EVROPA IN SLOVENSKE DEŽELE V 17. IN 18. STOLETJU

Ime in priimek: _____

Razred: _____ Datum: _____

Učbenik stran 57, 58

1) Na sliki vidiš dvor najsijajnejšega vladarja 17. stoletja, ki si je nadel vzdevek »Sončni kralj«.

- a) Kateri vladar je to? (1)
- b) Poimenuj način vladanja tega vladarja. (1)
- c) Navedi dve vsebinsko različni značilnosti načina vladanja »Sončnega kralja«. (2)

Učbenik stran 60, 61

2) Preberite besedilo in odgovorite na vprašanja.

»Ni svobode, če sodna oblast ni ločena od zakonodajne in izvršilne. Če je povezana z zakonodajno, postane oblast nad življenjem in svobodo državljanov samovoljna, ker je sodnik hkrati zakonodajalec ...«
(baron Charles de Montesquieu, 1748).

- a) Kako imenujemo novo miselnost, ki se je pojavila v 18. stoletju? (1)

b) Navedi tri spremembe v družbi, ki so jih predlagali tedanji filozofi. (2)

Učbenik stran 62 - 66

3) Kako imenujemo vladarje, ki so razmere v svojih deželah skušali urediti po načelih razsvetljenstva? (1)

a) **Zapiši** dve razsvetljenski načeli, ki so ju ti vladarji upoštevali pri vodenju države. Pri vsakem načelu **pojasni** vladarjev motiv za upoštevanje tega načela. (4)

Načelo 1:

Načelo 2:

4) Reforme Marije Terezije in Jožefa II so znatno izboljšale položaj kmečkega prebivalstva. Navedi izboljšave na področju:

- plačevanja davkov: (1)

- sodnega varstva: (1)

- izobrazbe: (1)

Učbenik stran 67

5) Pojasni pojem »narodno prebujanje«. (1)

- a) Poveži ime narodnega buditelja z njegovim delom, tako da črko pred naslovom dela prepisete na prazno črtico pred imenom. (2)

_____ Anton Tomaž Linhart

A) Logaritmi

_____ Jurij Vega

B) Lublanske novice

_____ Marko Pohlin

C) Kranjska gramatika

_____ Valentin Vodnik

D) Ta veseli dan ali Matiček se ženi

E) Slovnica slovanskega jezika na
Kranjskem, Koroškem in Štajerskem

- b) Zakaj se štipendije, ki jih naša država podeljuje nadarjenim dijakom in študentom, imenujejo »Zoisove štipendije«? (1)

Učbenik stran 68, 69

- 6) Katerega leta in s katerim dokumentom so nastale Združene države Amerike? (2)

Navedi dva vsebinsko različna vzroka za odcepitev 13 angleških kolonij od Velike Britanije. (2)

V čem se je razlikovala ureditev, ki so jo imele ZDA, od tistih, ki so jo imeli v drugih državah v 18. stoletju? Navedi dve razliki. (2)

Učbenik stran 70 - 74

7) Oglej si karikaturu in odgovori na vprašanja.

- a) Na katere tri družbene sloje se je delilo francosko prebivalstvo pred začetkom francoske revolucije? (1)

- b) Na katero nepravilnost v francoski družbi 18. stoletja je opozarjala karikatura? (1)

- c) Stališče katerega stanu je zagovarjal avtor karikature? Svoj odgovor utemeljite s podatkom, ki ga dobite na karikaturi. (1)

8) Obkroži ustrezen odgovor: (2)

Leta 1789 je bil v Franciji ukinjen absolutizem.

Da. Ne.

Geslo francoske revolucije je bilo: svoboda, enakost, bratstvo.

Da. Ne.

V Deklaraciji o pravicah človeka in državljana so bila zapisana razsvetljenska načela.

Da. Ne.

Leta 1792 so v Franciji oklicali republiko.

Da. Ne.

Istega leta je Velika Britanija napadala Francijo.

Da. Ne.

Učbenik stran 79, 80

9) Ilirske province so odigrale kratko, vendar pomembno vlogo v naši nacionalni zgodovini.

- Katerega leta je Napoleon ustanovil Ilirske province? (1)
- Pojasnite vojaški in gospodarski motiv, ki je vplival na ustanovitev Ilirskih provinc. (2)
- Navedi dve za Slovence pomembni pridobitvi iz obdobja Ilirskih provinc. (2)

10) Preberi besedilo in odgovori na vprašanja.

»Napoleonova vojaška taktika je temeljila na ogromnem številu lastnih vojakov nabornikov, tako da je bila številčna premoč nad sovražnikom njegova izredna psihološka opora. Vojsko je razdelil na korpuse od 25.000 do 30.000 mož in jih izuril v hitrih taktičnih premikih na samem bojišču (dolga, razvlečena fronta in hitra združitev moči), v katerih je postal nedosegljiv mojster. Razvil je ustrezno gibljiv preskrbovalni sistem. Njegove čete so se med pohodi hranile s pridelki dežel, po katerih so šle. Imel je dobre informacijske zveze. Poleg tega je bil zelo priljubljen med vojaki, saj jih je spodbujal k hitrim napredovanjem: številni vojaki so v kratkem času še kot mladeniči prišli do generalskih in maršalskih nazivov.«

(zbrano iz spominov na Napoleona, ki so bili objavljeni leta 1955)

a) Iz besedila izpiši, zakaj je bil Napoleon tako uspešen na bojnem polju. Navedi dva dejavnika. (2)

b) Pojasni, zakaj je bil Napoleon pri vojaki priljubljen. (1)

c) Oglej si še zemljevid. (**Učbenik stran 77, 78**)

Izpiši iz zemljevida dva kraja, kjer je bil Napoleon premagan. (2)

